DE
EMPYESI OCULI
SIVE
PURE IN SECUNDA OCULI CAMERA STAGNANTE.

CONSENSU
GRATIOSÆ FACULTATIS MEDICÆ

PRÆSIDE

BURC. DAV. MAUCHART,
Med. & Chir. D. Anat. Chir. ac Med. Prof.
Ord. Consil. & Archiatro Wirtt.

Disputabit

PRO LICENTIA

Summos in medicina honores doctorales ac privilegia
rite capessendi,

Respondens

GEORGIUS FRIDERICUS SEIZ,
Schorndorffensis.

D. 10. Novembr. An. MDCCXLII.

TUBINGÆ,
Typis BAUHOFII ac Viduæ PFLICKII.

VIRIS
Summe Reverendis, Prænobilissimis, Amplissimis, Prudentissimis, atque Dignissimis
DOMINIS
D. M. GEORGIO ABRAHAMO FABER,
Speciali Superintendenti Civitatis Dignissimo,
D. PHILIPPO HENRICO ANDLER,
Consiliario Expeditionis redituum Secularium ac Præfecto Consultissimo,
D. JOHANNI ANDREÆ GERSTLACHER,
Physico Ordinario Experientissimo,
D. JOHANNI JACOBO KRAINER,
Cameræ Consiliario Gravissimo,
D. M. HENRICO EBERHARDO HIEMER,
Diacono Superiori Doctissimo,
D. SIGISMUNDO WISHACK,
Sub-Diacono ac Præceptori Vigilantissimo,
D. WILH. FRID. WECKERLEN,
Archi-Grammateo Prudentissimo,

DOMINIS CONSULIBUS,
MERITISSIMIS,

D. CHRISTOPHORO FRIDE-
RICO WOELFFING,

D. GEORGIO DAVIDI RUFF,

D. JOH. ADAMO KATZENSTEIN,

D. JOHANNI KRÆMER,

NEC NON

RELIQUIS CIVITATIS INCLYTÆ ASSESSO-
RIBUS AC SENATORIBUS,

PROSPERITATIS AC SALUTIS MEÆ CUPIDISSIMIS

Diſputationem hanc Inauguralem

In Teſſeram obſervantiæ nunquam intermorituræ, animique
devoti monumentum

Offert, Conſecrat,

TANTORUM NOMINUM

Perpetuus Cultor

Lt. CEORGIUS FRIDERICUS SEIZ.

PRÆFATIO.

Eſtinavit Præſes hoc thema, jam aliquandiu elaboratum, alii Candidato. Cum vero hic ob varia impedimenta nondum in cathedra comparere potuerit, ipſumque thema, propter connexionem cum hactenus jam editis, porroque evulgandis diſſertationibus ocularíis, longius ſupprimere haud liceat, itaque nunc cum publico communicamus. Perſpiciet ex ipſa perlectione Benevolus Lector, quod ſterilis hic prima fronte viſus ager meſſem proferat ſatis & largam & laudabilem. Quæ ut in DEI honorem proximique commodum uberrimis ſe diffundat uſibus, eſt quod toto vovemus corde!

 §. 1.

§. 1.

Mpyesis, s. *Diapyesis* oculi, est hujus præternaturalis affectus, quando pus inter uveam & lentem crystallinam colligitur in sic dicta oculi secunda camera. Author isagoges, quem supponunt Galenum, diapyesin definit: quod sit collectio humoris exigui circa ipsam pupillam, qui difficulter evaporat ac discutitur, suffusione (ὑποχύματος) siccior. (a)

§. 2.

Termini medici: *Empyesis*, *diapyesis*, *empyema* denotant veteribus græcis, Hippocrati, Galeno, Aëtio, Paulo Æginetæ, Aretæo, &c. *vel* omnem qualemcunque suppurationem, s. transmutationem in pus, ex inflammatione aliqua, aut tuberculo: *vel* pariter adhuc in genere pus intro collectum & in quocunque corporis cavo detentum: *vel* in viscere quodam generatum & collectum, quod peculiari folliculo inclusum aliquando, vomicam appellamus: *vel* viscus & partem quandam internam ex inflammatione suppuratam, in pus abeuntem: *vel strictius* & proprie pus inter thoracem & pulmones collectum, (b) quo sensu communiter à recentioribus medicis accipitur: *A potiori* quoque *suppurationem internam significant*, in contradistinctione abscessuum s. apostematum externorum.

§. 2.

(a) Isagog. s. introduct. de ocul. affect. C. 15. circa finem.
(b) Vid. Anut: Foësii œconom. Hippocr. voce ἔμπυημα, p. 204.

§. 3.

Pyosis, ſuppuratio, in pus converſio, *terminus* eſt *genericus*, omnes ſuppurationis, in- & -externæ, ſpecies comprehendens. Male igitur reſtringitur & æquipollens habetur ab antiquo authore (c) ſpeciali cuidam in oculo ſuppurationi, quam ὄνυχα, unguem veteres appellarunt. Πύωσις ergo genus eſt ſuppurationis: *Species* ejus, in oculo obviæ *hypopyum*, *empyesis*, *unguis*, ἀπονυχίσματα, *lunula*, *ſepedon*: (d) quorſum referri poſſunt & *alia puſtularum*, *abſceſſuum*, *ulcusculorum* & *fiſtularum genera*, in tunicis aliisque partibus *oculi* obvia.

§. 4.

Hypopyum eſt collectio puris inter corneam & iridem, in prima oculi regione ſ. camera: (e) *Unguis* eſt materiæ purulentæ congeſtio inter lamellas corneæ, ſ. anteriores magis, ſ. poſteriores, per modum abſceſſus clauſi: Quale pus ſtagnans figura & colore refert mox unguium reſegmina, ſ. ἀπονυχίσματα, mox *lunulam* illam albidam, in radice unguis humani conſpicuam. *Sepedon*, ſuppuratio putredinoſa & corruptio eſt totius bulbi oculi interioris.

§. 5.

Empyesis ſ. *diapyesis* materiam purulentam, è flavo albeſcentem, in ſecunda oculi regione concluſam & flu-

 ctuan-

(c) Author, quem aliqui Galenum venditant, definit: med. p. 48. b. edit. latin.

(d) Non ſufficiunt duæ ſaltem πυώσεως ſpecies, quas indigitat Aëtius, ὄνυξ & ὑπόπυον, Tetrabibl. L. 7. atque conſtituit Guillemeau in tract. de morb: oc. cap. de hypopyo.

(e) Vid. Præſidis Diſp. de hypopyo, nuperrime ventilata.

ctuantem habet, pro ratione cavi hujus exigui paucam, mox benignam, laudabilem, mox acrem, rosivam, ordinario spissam atque tenacem. Antequam assurgit ad oram pupillæ, foris inspicienti non apparet, nisi in loco tenebricoso diductis ægri palpebris & tum ampliata pupillæ diametro.

Præsentiam vero *puris*, inspicienti non patentis, *arguunt*, quæ conjungi solent, hæc phænomena: Ophthalmia interna, s. inflammatio choroideæ aut uveæ prægressa & conjuncta, dolor pulsatorius primum, dein gravativus, aut pungitivus & rosivus oculi internus, intolerabilis circa locum hujus suppurationis, luminis dolorificus sensus, humorum oculi turbidus status, iris inferiore suo segmento protuberans & antrorsum propulsa à pure retro incumbente. Pupilla se contrahit magis magisque arctius, aut distrahitur, & dislocatur quasi ad inferiora. Jungitur utplurimum inflammatio externa adnatæ, imo, ingravescente interna inflammatione ac suppuratione totus oculi bulbus p. n. expanditur, intumescit, sclerotica in nodos & tubercula elevatur, ac tandem perforata pus transmittit foras. Ita simul visus turbatur magis magisque, luminis adpulsus fit intolerabilior, tandem visus aboletur, dolores oculum atque caput infestant atrociores, cum perpetuis vigiliis, febre symptomatica, vomitibus, oculis lacrymantibus, naribus fluentibus. Num pus, copia auctum & ipsam pupillæ oram inferiorem attingens aut superans, aliquando trajiciat in cameram oculi anteriorem, per exempla nobis haud constat? Id fieri posse, ratio repugnat nulla.

§. 6.

§. 6.

Quomodo dignoſcatur & *differat empyeſis ab hypopyo?* per definitiones §. 1. & 4. ex parte dispaleſcit: *Quomodo ab alia ſuppuratione* oculi interna, l. in ipſa hac poſteriore oculi regione ſitarum, l. vicinarum ſaltem partium? dicemus: Abſceſſus, ſuppuratio oculi interna, quo profundior & verſus poſtica magis divergit, eo profundior in fundo oculi ac orbitæ ſentietur dolor, eo autem minorem turbiditatem offerent humores, ſic dicti, naturales oculi. *Ab* illa *ſuffuſione*, quam cataractam vocamus, ſive hanc efficiat peculiaris & adventitia p. n. membrana, ſive lens cryſtallina, in perlaceum colorem mutata, facile dignoſcitur empyeſis, quod pus non facile adſcendat ſupra limbum pupillæ inferiorem, &, ſi eôusque, vel altius, evehatur, referat corpus fluidum, mobile, utcunque craſſum, in priorem oculi cameram, inclinato ac demiſſo capite, ſecedens & exundans aliqua ſui portione, colorem ex albo flaveſcentem obtineat, brevi generetur, non diu immoretur, dolores adjunctos habeat notabiles, cum cataractæ ordinario ſint abſque doloribus, coloris utplurimum albidi, ſ. margaritacei, & totam à tergo pupillam, denique obfuſcent, ſedem ſuam conſtanter ſervent (f) & lente per menſes annosque concreſcant. Ita pariter *abſceſſus lentis cryſtallinæ*, ante ruptionem ſtabilis, ſuo manet loco, totum pupillæ tergum occupat,

(f) Non ignoramus dari cataractas inſtabiles, deſultorias lentis cryſtallinæ, hujusque acataſtaſiam, ſ. inſtabilitatem: Colorem quoque lentis cryſtallinæ p. n. varie mutari. Sed extraordinaria hæc ſunt, &, ſi adſint, facile dignoſcuntur per allegatam empyeſis diagnoſin.

cupat, ruptus vero infert empyesin, &, transmittendo portionem puris in anteriorem cameram, hypopyum. Illud vero fluidum, quod hic abscessus continet, colore utplurimum est lacteum, tenue, fluxile. Macula *crystallini* albida, *argyrias* dicta, atque *grandines*, albida tubercula, ab empyesi facile dispescuntur. *Cataracta membranaceo-floccosa*, flavo-albescens, limbo vel parieti interno uveæ alicubi adhærens, de reliquo fluctuans in humore aqueo, æmulatur plurimùm empyesin; discriminatur tamen, quod illa sit perrara, lente generetur, in humore aqueo & camera posteriore fluctuet distincte, non totum cameræ fundum æqualiter repleat.

§. 7.

Prognosis. Si pus benignum sit & exigua quantitate, non inferet nec tantum incommodum, nec periculum, sed partim sponte, partim per medicamenta discutientia, in-&-externa se patietur successive resolvi citra ullum permanens damnum. Fit id ipsum procul dubio passim in ophthalmiis gravioribus & diuturnis, licet haud advertatur nec ab ægro, nec medico, præcipue cum æger tunc oculum detegi atque luci exponi non patiatur. Si pus abundet copia, verosimile est, redundaturum illud esse in cameram oculi anteriorem atque hypopyum sic esse effecturum. Locus vero puris in empyesi, nempe camera oculi posterior, minime ignobilior est, ut Galenus falso reputavit. (g) Unde si pus acrimonia peccet, inquinabit, arrodet solvetque crystallinum atque vitreum corpus, unà cum tunicis oculi internis externisque

(g) Galen. meth. med. L. 14. C. 18. ad finem. Conf. Disp. Præsidis de hypopyo p. 22. §. 2.

que, perforabit ſcleroticam, atque ſe diffundet vel in orbitam oculi, vel cuniculos aget inter ſcleroticam & adnatam; aut totam internam oculi ſtructuram ac œconomiam putredine corrumpet, atque fœdam ſummeque dolorificam devaſtationem, viſusque abolitionem irreparabilem afferet oculo. Quare, ſi dolores exacerbari, oculum viſumque indies magis turbari, puris quantitatem augeri, hactenus vero adhibita remedia ſcopum reſolutionis non attingere obſervârit medicus, ad ipſam puris evacuationem chirurgicam eſſe properandum meminerit, utpote quæ unica ſupereſt ſalutis anchora, ſed tempeſtive dextreque arripienda. Denique pus benignum inſpiſſari magis magisque, fibroſum fieri, limbo interno pupillæ affigi, ejusque vaſculo cuidam rupto laceroque adglutinari poſſe, atque ſic ſtamina cataractæ membranaceæ, deprimendæ per operationem ordinariam, præbere, à vero tantum non abludit, quantum nonnullis videtur. Sed de hoc problemate aliâs plura, ſuo tempore & loco.

§. 8.

Affectus *empyeſis*, formaliter conſideratus, *vel* eſt *ſymptoma excretorum*, toto genere, ut veteres locuti ſunt, p. n.[lium] quatenus pus cum nulla corporis parte naturali nec ſolida, nec fluida, nec ſpirituoſa conſpirans ac conveniens, ex abſceſſu quodam uveæ l. choroideæ depluit & excernitur in cameram oculi poſteriorem, aut è ſanguine extravaſato & huc effuſo demum generatur: *Vel morbum* conſtituit *conformationis*, in obſtructione & infarctu hujus oculi regionis & cavitatis,

 quam

quam nonnisi humor aqueus naturaliter occupare debet. *Efficientis* vero *causæ* rationem induit idem pus, in ordine ad dolores pungitivos, rodentes, oculi visusque turbationem, &c.

§. 9.

Subjectum loci est toties jam allegata oculi secunda camera, spatium inter uveam & crystallinum, humoris aquei portione irriguum: maxime vero hujus cameræ fundus, ad quem pus, aqueo humore gravius, secedit, atque sic ab uveæ ac iridis portione, quæ antestat, occultatur tamdiu, donec vel quantitate auctum altiora petat, vel per pupillam, in loco obscuro ampliorem redditam, visu percipi queat per inspectionem. Cum ergo partes admodum sensiles ac delicatæ, nimir. uveæ ligamentum & processus ciliares, sphincter, vascula sanguinea mumerosissima, nervuli: tunicæ retinæ portio anterior: tunica crystallini arachnoidea: ipsa lens crystallina, diaphana, limites constituant & partes continentes illius secundæ regionis oculi, facile patet, non modo hisce omnibus à pure ibidem stagnante variam affricari posse labem, humorem aqueum turbari, offuscari, lentem crystallinam opacari, arrodi, exulcerari, tunicas oculi internas erodi, destrui, malaque hæc ulterius per oculum diffundi, summos dolores, visus periculum & totius oculi destructionem denique concitari.

§. 10.

§. 10.

Subjectum causæ hujus suppurationis potest esse ipsa hæc regio oculi posterior, spatiumque ejus inferius, quatenus sanguis ibidem extravasatus mutatur successive in pus; aut tunica choroidea, aut uvea, inflammata, abscessu, suppuratione tentata: aut lens crystallina abscessum subiens, unde materia purulenta excernitur & dimittitur in hanc oculi regionem. Aut *remotius* est hoc *causæ subjectum*, ipsa camera oculi anterior, in casu hypopyi, pure repleta, hujusque partem transmittens per pupillam in secundam oculi regionem.

§. 11.

Causa proxima, pro diversitate casuum, est l. inflammatoria stasis sanguinis in vasculis arteriosis uveæ aut choroideæ, in suppurationem terminata: l. sanguis extravasatus corruptus putrescens, l. puris, in prima oculi regione abundantis repressio & transitus in secundam regionem s. spontaneus, s. artificialis per methodum *Justi.* (h) *Causæ remotæ* potissimum hæ sunt: ictus, contusio, vulnus, oculi: præceps lapsus, capitis violenta concussio: cataractæ operatio sinistre peracta: ophthalmia externa, repellentibus inepte intrô versa: interna item ophthalmia sinistre refrigerantibus, repellentibus, emollientibus tractata: sternutatio vehemens: vomitus laboriosus.

(h) Methodus antiquissimi illius ophthalmiatri, Justi, hypopyum dissipandi consistit in retropulsione puris è camera oculi anteriore in posteriorem per mediam pupillam. Vid. Præsidis Disp. de hypop.

§. 12.

Indicationes huc redeunt: Tentare resolutionem, discussionem puris: affluxum & stasin ulteriorem sanguinis impedire, &, si primæ indicationi porro locus non sit, operatione chirurgica decenter & tempestive pus oculo evocare, affectam oculi regionem detergere, præsenti & futuræ inflammationi occurrere, vulnusculum artificiale consolidare ac tandem oculum visumque roborare. Missas vero faciemus duas priores indicationes, utpote nuper demum plenius deductas in Dispp. de hypopyo, ungue oculi, ulceribus & fistula corneæ atque sic tertiæ saltem inhærebimus indicationi, per operationem chirurgicam exequendæ. Hujus vero necessitatem & tempus supra jam indigitavimus §. 7. ad finem.

Quid scopo resolutorio maxime commendaverit celebris olim anglus ophthalmiater, nomine *Tourberville*, non solum in suffusione & glaucomate incipientibus, sed etiam in sanguine ac pure extravasatis & cum humore aqueo permixtis, ipsaque sic etiam oculi empyesi, paucis huc postliminio revocabimus è relatione Woolhusiana: *Aquam* ille *destillandam* præcepit è Lactis vaccini ℔.iij. Herb: melissæ exsiccatæ & millep: vivorum ana ℔j. aut, si millepedes vivi nequeant haberi, carnis viperar. ℔j. hancque aquam mane ac vesperi, 2, vel 3. unciarum quantitate jussit haurire.

§. 13.

Apparatus chirurgicus hic requiritur: Pro stabiliendo

liendo inter operandum oculi bulbo, *speculum oculi*, quale à celeber. Heiſtero delineatum in chir. lat. T. 17. fig. 16. optimum eſt: Pro inciſione facienda, *lanceola* anguſtior, emplaſtro circumducto munienda, usque ad brevem apicis nudi prominentiam: vel *acus cuſpidata*, in lateribus ſcindens, apice ſulcato prædita in alterutro ejus plano, aliquanto latior illa acu, qua Briſſæus utebatur ad cataractas deponendas: (i) *Specillum* argenteum *tenuiſſimum*, *ſulcatum*, in apice clauſum, æmulans quaſi ſubtiliſſimum aliquod auriscalpium, quod intra vulnusculum ſuper ſulco acûs introductum inſervit ad educendum & everrendum pus tenacius, imo & mediante ſuo ſulco, ad immittendum denuo apicem acus antea deſcriptæ, l. ſcalpelli cujusdam incurvi ſubtiliſſimi, l. & alterutrius brachioli *forficis* alicujus *minimæ*; pro dilatando, ſi opus videatur, vulnusculo: *Syringa* tenuis *anelliana*, ſi quæ injectio blande deterſiva aut diluens in ſecundam oculi regionem ſit facienda: *Albumen* ovi *cum alumine crudo* in ſpumam *conquaſſatum*, manipulo *goſſypii* ſuperextenſum: *Splenia* aliquot, quadrata, è linteo in 6. 7. ſtrata complicato: *Faſciæ binæ* duos pollices latæ, ſex ſeptemve pedes longæ. Pro inciſione facienda adhibent aliqui lanceolam minimam, in ſua vagina occultatam, ſed preſſo elatere ſpirali, qui intra vaginam retro apponitur, forâs educendam, ad modum illius pharyngotomi ſ. periſthmiotomi fabrefactam, cujus iconem ſiſtit Heiſterus; (k) Sed poſſumus

 egregie

(i) Briſſeau de la catar. & glaucome in 8. Paris 1709. Tab. 1. Fig. 2. it. Heiſter. chir. lat. Tab. 17. fig. 6.

(k) Laur. Heiſter. chir. lat. Tab. 21. fig. 9.

egregie tali carere lanceola. Woolhusius suadet *punctale*, minus illo, quod in hypopyo adhibetur.

Acus tricuspis, tenuior illâ, quæ ad paracentesin pectoris, abdominis, scroti, solet adhiberi, Gallis *troiscar* dicta, à mox laudato oculario Londinensi, Tourberville, olim in usum ducta ad educendum humorem aqueum, inertem, vappidum, turbidumque, in illis qui circa an. ætatis quinquagesimum, visum experiuntur debilem & nebulosum, præsenti scopo ad operationem empyesis pariter inservire posse videtur.

§. 14.

Præparatio ægri eadem debet esse, quam nuper commendavimus in disp. de hypop. p. 24. talis quidem, quam admittit necessitas maturandæ operationis. Æger *collocatur* in sella & per amanuenses tenetur quemadmomodum in operatione cataractæ, vel hypopyi solet. Sub diductas ægri palpebras *immittitur speculum oculi*, & abs ministro, à tergo ægri stante, firmiter per ejus manubrium perpendiculariter super frontem extensum, tenetur tamdiu, donec tota operatio debite sit peracta. Æger immediate ante punctionem jubetur bulbum oculi adducere versus angulum internum, & sic adductum ipse etiam quasi defigere, immotumque servare toto operationis tempore, quamvis partim mediante speculo oculi, partim infixa dehinc acu, ad punctionem adhibita, in situ hoc valide jam detineatur. *Incisio* s. punctio tunicarum oculi fit acu supra laudata, ad modum Brissæi constructa, l. alio conveniente instrumento, & *eo* quidem fere *loco*, quo acus ad cataractam deponendam

infigi

infigi ſolet, paulo tamen *decliviore*. *Plaga* uno ictu infligitur *perpendicularis*, *lineam* fere mathematicam *longa*, trajiciens conjunctivam, albugineam, ſcleroticam, choroideam atque retinam in cavum usque cameræ oculi ſecundæ, evitando ſolicite punctionem aut lacerationem cryſtallini vitreique corporis. Nihil opus eſt cuſpidem acus eo usque transverſim in hanc oculi cameram proferre, ut per pupillam inſpicienti compareat, uti fit in cataractæ depoſitione: Nam in operatione empyeſis agitur ſaltem de tunicarum perforatione, ut pus contentum in camera ſecunda oculi poſſit artificiali hoc foramine elici.

§. 15.

Nihil l. parum materiæ purulentæ, præſertim ſi craſſior fuerit, vulnusculo hoc effluet, quamdiu acus infixa relinquitur immota, etiamſi ſulcus, quo juxta longitudinem aliquatenus excavatur, exitum puris promovere videatur. Unde l. mediante acu, intra vulnuſculum relicta, *labium* hujus poſterius *deprimitur* & *diducitur* atque ſic porta nonnihil aperitur puri: vel, ſi necdum labia vulnusculi ſatis dehiſcant, aut pus præ nimia ſpiſſitudine ac tenacitate nequeat egredi, tunc intra ſulcum acûs tenue *ſpecillum* (§. 13.) argenteum, excavatum, *applicatur* & in cameram oculi usque adigitur; tum vero, acu placide extracta, & *vulnusculum dilatatur* & pus craſſum elicitur extrahiturque ſulcato & in cochlear deſinente ſpecilli apice.

§. 16.

Aliqui, facta perforatione, acum ſtatim extrahunt, & *puris ſpontaneum* expectant *effluxum*, alii *expreſſionem* ejus ope digitorum moliuntur. Aſt *illi* ſpe ſua excidunt utplurimum, atque dehinc demum, ſed majore cum difficultate, ſpecillum ingerere coguntur; *hi* vero dolores graviter exacerbant, & ne digito quidem apte posſunt expreſſionem perficere. Qui *canalem ſuctorium*, ut in hypopyo ſuadet *Platerus* (1) heic adhibere voluerit, caveat, ne hunc nimis profunde intrudat, nec ſuctione nimis attrahat. *Syringa* exilis *Anelliana* poterit inſervire ad diluendum & eluendum pus, factis, ſed modicis atque placide, injectionibus tepidis, blandis, è ſolo veronicæ aut agrimoniæ infuſo. Varias haſce methodos ſtatim ab operatione potius tentandas reputamus, quam ſubſequis diebus, ut ſcil. non modo quantocyus cauſa hæc continens, pus, excernatur ſed & occaſioni, dum vulnusculum recens eſt patentius, opportuni inſerviat chirurgus. Egreſſum puris maxime adjuvat *inclinatio capitis* facta, verſus angulum ejusdem oculi externum, ad declivitatem puri conciliandam, *capite* tamen *ſimul reſupinato* potius, quam antrorſum demiſſo, ut ne ſcil. lens cryſtallina nimis appropinquet uveæ ac pupillæ, huicque poſtmodum accreſcat præter naturam.

Quid ſi, in caſu tenacioris ac ſolideſcentis quaſi puris, aut ſcopo plenius purgandi & liberandi oculum ab internis ſordibus atque obſtructionibus, trajiciatur, methodo

(1) F. Platerus Prax. C. 7. ad finem de viſus læſione p. 283.

thodo ab orientalibus populis profectâ, *setaceum* per scleroticam & totam oculi regionem posteriorem, illudque ipsum per aliquot septimanas relictum quotidie ultro citroque motitatum in manatione saniosa provide conservetur, donec satis purgatus videatur oculus. Sed de audaci hac, insolitaque apud nos, oculi chirurgia alibi plura dicemus.

§. 17.

Neque tamen omnem puris copiam, quæ quidem vix aliquot guttularum quantitatem superat, semel atque simul educere mordicus contendendum est; Sed, sive tota, sive aliqua saltem puris portio fuerit evacuata, & æger vel dolorum mitigationem, vel plenariam cessationem ab operatione sit expertus, *obtegitur oculus affectus*, palpebris clausis, *manipulo gossypii*, *albumine* ovi aluminoso imbuto, *spleniisque* quadratis, desuper impositis, *fascia* debite munitur, & nec arcte, nec laxe nimis stringitur: *oculus sanus* spleniis pariter ac fascia *obtegitur*, atque *æger* in lectum ducitur, in quo jugiter detinendus est, vel *supinus*, dorso incumbens, vel *lateri affecto*, *capite* vero semper *horizontaliter* & in linea recta *constituto* cum reliquo corporis trunco, demptis omnibus pulvinaribus, idque ob ipsam, quam supra ad finem §. 16. præmisimus, rationem. *Medicamenta* tunc propinantur *temperantia*, *absorbentia*, *antispasmodica*, emulsiva, *papaveracea*: *Victus* præcipitur tenuis, abstemius.

Apozemata diluentia, resolventia, travmatica in usum tum maxime trahuntur.

§. 18.

Solvitur ille *apparatus* chirurgicus post 6. vel 8. horas, prout nempe id exigat vel exsiccatio & compressoria induratio epithematis albuminosi, vel dolores ardentes & pungitivi, è novo puris confluxu, vel aucta inflammatione oriundi. *Si* tum, quod sæpe fit, *pus denuo* fuerit *collectum*, *aut* pristini *portio remanserit*, tunc immisso intra vulnusculum specillo (§. 13.) labia diducuntur & pus extrahitur, ægri capite inter hæc per aliquod tempus inclinato versus angulum affecti oculi externum: vel & supra laudata *injectio diluens* ac *detersiva* caute instituitur: (§. 16.) *vulnusculo illinitur* sub quotidiana deligatione mane ac vesperi, penicillo l. plumula mediante, *mucilago sem: psyllii*, extracta plantaginis aquâ, cui *antim: diaph,* & *tut: pp.* cum refracta dosi *camphoræ* remisceantur: aut imbuitur hac mucilagine frustillum tenuissimæ illius *membranulæ, qua bracteatores auri utuntur*, & vulnusculo apponitur agglutinaturque. Epithema illud albuminosum altero etiam, quin tertio, ab operatione die continuari potest, scopo impediendæ ulterioris inflammationis ac congestionis.

§. 19.

Tum vero poterunt *sacculi* vel *epithemata*, *tonico-resolventes*, ex Hb: hyssop. plantag: min. Fl: sambuc. lavend. ros: r.

ros: r. è vino cocti & expressi frequenter palpebris clausis affecti oculi calide imponi. Qualia ad ultimum sicca, additis camphora, olibano, rad: valer: ir: flor. in pulverem redactis, aliquandiu super oculum, subinde calefacta, in forma sacculorum gestari poterunt.

§. 20.

Si inflammatio in-&-externa ab operatione parum remiserit, atque dolores adhuc infestaverint satis graves, progrediendum est ad *revulsorias* validas *evacuationes* per *vesicatoria* pedi brachioque decussatim imposita, *venæsectionem* pedis, *cucurbitulas scarificatas* in humeris dorsoque, nec non *resolventia interna* & *topica*, §. 18. & 19. laudata: Quin & ad blepharoxysin, una alteraque vice repetendam; de qua vid. Præsid. disp. de ophthalmoxysi.

§. 21.

Si nullum pus vulnusculo amplius exire, nec intus in oculo stagnare videatur, & reliqua etiam symptomata, doloris, inflammationis &c. remittant, tunc æger magis magisque capite acclivi & erectiore, in latus vulnusculo oppositum collocatur in lecto, ipsumque *vulnusculum ad consolidationem* perducitur. Id quod fit partim illito ovorum oleo cum succo recentis radicis symphyti, vel oleo hyperici composito & subtilissimo pulvere masticbes ac bol: armen. remixto: partim adplicito instrumento, quod *compressorium Hippocratis* vocitat

Woolhuſius, quodque, reſpectu effectus compreſſorii magis, quàm ſtructuræ, ſimile eſt illi inſtrumento crinali, quod Fabricius ab Aquapendente excogitavit, (m) & delineavit Scultetus. (n)

Applicatur tale *compreſſorium* bulbo oculi palpebrisque clauſis, ut in locum vulnusculi redundet præcipue compreſſio atque ſic ejus coalitus & conſolidatio promoveantur. Si tale inſtrumentum ad manus non ſit, poterunt ſplenia, triangularia, graduatim majora, palpebris verſus angulum externum imponi, & faſciâ, arctius circumductâ, apprimi. Aliquando tamen quacunque tali compreſſione tuto ſuperſedere licet, ſi nimir. vulnusculum ad conſolidationem & æqualem lævemque cicatricem ſponte properet.

§. 22.

Cum autem *labia vulnusculi tumuerint*, extuberaverint & carne fungoſa luxuriaverint, exſiccatione opus eſt & leni ſeptica conſumptione, per ſubtiliſſimos pulveres

(m) Fabricius ab Aquapend. lib. operat. chir. Cap. de ægylope.

(n) Joh. Scultetus armament. chir. Tab. 8. fig. 1. & Tab. 31. fig. 5. Ipſa deſcriptio ac delineatio accuratior compreſſorii hippocratici, ejusque differentiæ à Fabriciano, nimis longa foret, neque tamen citra iconem ſatis clara. Illam ergo ſervat Præſes ad tractat: de inſtr. ophthalmicis.

veres facchari canarienfis, rad: ir: flor. cretæ albis. rafur: lap: lyncis, quin & refractam dofin aluminis ufti, quales, mediante tenui calamo vel tubulo, labiis vulnusculi inflantur, fuperpofito ftatim tenuiffimæ illius membranæ bracteatorum auri fruftillo, palpebrisque dehinc fubito claufis.

§. 23.

Accidit aliquando, non obftante omni adhibita cautione, ut poft punctionem f. incifionem *portio puris*, quin & humoris aquei, fe infinuet in exitu & exftillatione *inter conjunctivam atque fcleroticam*, ibidemque hæreat, imo ferpat latius. Nifi tum fuccedat fufficiatve ejusdem expreffio à circumferentia verfus hiatum vulnusculi, *facienda* eft levis *incifio conjunctivæ* per lanceolam, vel fcalpellum aliud fubtile, & poftea detergendæ funt probe conjunctiva & fclerotica, atque priori methodo confolidandæ.

Cicatrix, quæ poft plenariam confolidationem relinquitur, nihil quicquam vifui præjudicat, nec aliam inducit moleftiam, dummodo lævis fit & fuperficiei tunicæ albugineæ parallela; imo ne in oculos quidem cadit infpicientibus.

Ad cicatricem hanc plus jufto protuberantem, aut *carnem luxuriantem* è vulnusculo artificiali propullulantem non modo, fed quam maxime etiam ad metuendum vel enatum jam fortaffe, *ftaphyloma* tempeftive

præveniendum & reprimendum, debita cautione applicari possunt super locum vulnusculi, membrana bracteatorum auri obtectum, patella quædam, hemisphærium aliquod, è cornu, vel lamina tenui plumbea, figuræ concavæ, palpebra superior dehinc demitti s. claudi, & extus splenium spissius, spiritu vini imbutum, imponi, totusque hic apparatus fasciâ debite constringi, non tamen fortiter nimis, eum maxime in finem, ut uveæ, vel choroideæ, prolapsus impediatur, aut mature reprimatur. Quæ vero specialissime hanc methodum spectant plura monita, ad tractationem de staphylomate servamus.

§. 24.

Post feliciter peractam hanc *consolidationem* oportet ægrum aliquandiu *abstinere* à lectione, scriptione, aëre ventoso, frigido, cibo potuque calefacientibus, inclinatione capitis longa & valde prona in libros vel terram: repetitis etiam blandis laxantibus, scarificationibus, venæsectione, si his adsuetus fuerit, *impedire cacochymiam*, *plethoram* atque novam ad oculos *congestionem*: denique vero *visum roborare* & acuere externis ac internis nervinis resolventibus, tonicis, è millep: pp. Rad: valer: sylv. succin: pp. sem: fœnic. Trag: arom: Gabelk. Pulv: anal: fr: Mind: completo: Illinitione Bals: Schaueri ad palpebras oculi affecti, matutina & vespertinâ, aut sequentis aquæ spirituosæ: ℞. Aq: carbunc. - anhaltin. ana ℥ß. ♎ ⊖☓ urinos. ʒß. ol: destill: rorismar. & lavend.

ana

ana ℈j. M. D. Sacculis item ſiccis è Hb: ſerpil. roris-mar. Flor: ros: r. - lavend. Pulv: rad: cyper: rot. - valer. Caryophyllis arom. &c. diligenter appoſitis ad palpebras.

Aphoriſticam hujus affectus pertractationem æqui bonique conſulat B. L. nobisque faveat, decenter rogitamus.

TANTUM!

